

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till krisledningsnämnden

Datum:
2021-02-04

Diarienummer:
KSN-2021-00226

Handläggare:
Anders Fridborg
Hannes Vidmark

Aktualisering av åtgärder för minskad smitta med anledning av skärpta restriktioner

Förslag till beslut

Krisledningsnämnden beslutar

1. **att** all verksamhet som håller öppet ska bedrivas med åtgärder och begränsningar för att begränsa smitta som följer av lagstiftning, allmänna råd och rekommendationer som berör aktuell verksamhet samt i enlighet med riskanalys för verksamheten,
2. **att** allt arbete i kommunens förvaltningar ska ske hemifrån, undantag ska endast medges för arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån och som inte kan skjutas upp
3. **att** uppmana alla styrelser i de kommunala bolagen att tillse att allt arbete inom bolaget sker hemifrån och att undantag endast medges för arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån och som inte kan skjutas upp
4. **att** tillhandhålla kommunens lokaler eller andra anläggningar för organiserad och bokad idrott och andra aktiviteter inomhus för barn- och unga i gymnasieålder och yngre, födda 2002 och senare,
5. **att** utbudet för att stimulera och underlätta aktiviteter utomhus ska utökas på lämpliga platser i parker och i friluftsområden,
6. **att** bemannade verksamheter som vänder sig till allmänheten vid kommunens friluftsområden öppnas för uthyrning av utrustning men i övrigt ska hålla fortsatt stängt, till exempel servering,
7. **att** kulturnämnden håller öppet för verksamheter som specifikt riktar sig till organiserade grupper för barn- och unga i gymnasieålder och yngre, födda 2002 och senare,
8. **att** samtliga verksamheter som drivs av kulturnämnden i övrigt fortsätter hålla stängt, med undantag för bibliotek med begränsad verksamhet och för internetpunkter,
9. **att** kommunens öppna förskolor öppnar för aktiviteter som kan ske på distans eller utomhus,
10. **att** kommunens träffpunkter för äldre ska erbjudas utomhus,

11. **att** arbetsmarknadsförvaltningen till sportlovet ska stödja att fritidsbanken öppnas och om möjligt att platser för utlåning utökas i samråd med stadsbyggnadsförvaltningen,
12. **att** arbetsmarknadsinsatser i övrigt fortsatt håller stängt,
13. **att** uppmana Fyrishov att möjliggöra verksamhet för simskola,
14. **att** uppmana berörda bolag att i möjligaste mån tillhandhålla lokaler eller andra anläggningar för organiserade aktiviteter inomhus och utomhus för barn- och unga i gymnasieålder och yngre, födda 2002 och senare,
15. **att** delegera till samtliga förvaltningschefer att i enlighet med ytterligare nationella direktiv anpassa eller upphäva beslut, efter samråd med kansliet för ledning och samordning Covid,
16. **att** kommunledningskontoret ska återkomma med rapport om arbetet med åtgärder inför sportlovet 2021,
17. **att** detta beslut gäller omedelbart, samt
18. **att** överta nämnders ansvar enligt följande
 - a) kommunstyrelsens ansvar gällande punkt 1-3, 13-14
 - b) idrott- och fritidsnämndens ansvar gällande punkt 4
 - c) gatu- och samhällsmiljönämnden gällande punkt 5-6
 - d) kulturnämndens ansvar gällande punkt 7-8
 - e) utbildningsnämndens ansvar gällande punkt 9
 - f) äldrenämndens ansvar gällande punkt 10
 - g) arbetsmarknadsnämndens ansvar gällande punkt 11-12
 - h) samtliga nämnder gällande punkt 15

Ärendet

Regeringen meddelade den 18 december 2020 skärpta restriktioner för att minska smittspridningen i samhället. En skarp uppmaning var att arbeta hemma och att all verksamhet som bedrivs av kommuner och som inte är helt nödvändig bör stängas ner omedelbart. Den 21 januari gick regeringen ut med uppmaningen att enbart hålla helt nödvändig offentlig verksamhet öppen, med undantag för idrotts-, kultur och fritidsaktiviteter för barn och unga födda 2005 och senare. Den 4 februari förlängde regeringen uppmaningen om att fortsätta hålla ej nödvändig verksamhet stängd. Samtidigt gjorde en justering av undantaget till att även omfatta gymnasieungdomar, födda 2002 och senare. I föreliggande ärende föreslås justeringar av krisledningsnämndens beslut från den 22 januari 2021.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samråd med berörda förvaltningar och bolag i Uppsala kommun. Näringslivsaspekter samt barn- och jämlikhetsperspektiv har beaktats i ärendet. Förslaget bedöms jämfört med nuvarande situation positivt för barn och ungdomar och för människor i utsatt situation.

Föredragning

Bakgrund

Regeringen uppmanade den 18 december 2020 bland annat kommuner och andra offentliga aktörer att stänga all verksamhet som inte var helt nödvändig och att förstärka insatserna för anställda att arbeta hemifrån. Regeringen har därefter förlängt

uppmaningarna den 21 januari och den 4 februari. I samband med förlängningarna har regeringen undantagit organiserad fritidsverksamhet som riktar sig till barn- och unga, senast för åldersgruppen född 2002 och senare.

Som en direkt följd av regeringens uppmaning beslutade krisledningsnämnden (KLN) den 21 december att stänga all verksamhet i kommunen som inte bedömdes som helt nödvändig och att uppmana till ytterligare ansträngningar för att arbeta hemma. Berörda bolag uppmanades att genomföra motsvarande åtgärder. Beslutet justerades av krisledningsnämnden den 14 januari och den 22 januari. Justeringarna innebar förändringar för allmänhetens åkning, ökad tillgång till utomhusanläggningar och att öppna för verksamheter som riktar sig till barn och unga födda 2005 och senare. Ytterligare justeringar var att från den 1 februari tillåta vigslar i kommunens lokaler samt att biblioteken öppnar med begränsad service.

Kommunens förvaltningar och bolag har med utgångspunkt från krisledningsnämndens beslut den 22 januari och regeringens uppmaning den 4 februari analyserat behovet av aktualisering.

Regeringen 4 februari

Regeringen meddelade den 4 februari att man förlänger rekommendationen gällande nödvändig verksamhet och att arbeta hemma. Undantaget för organiserade aktiviteter för idrott, kultur och fritid för barn och unga utökas från åldersgruppen födda 2005 och senare till gymnasieungdomar, födda 2002 och senare. Regeringen påtalade att pandemilagen, allmänna råd och rekommendationer måste följas noga.

Regeringen motiverar fortsatta restriktioner med att läget ur smittsynpunkt är kritiskt. Antal fall har i och för sig fortsatt att minska från de mycket höga nivåerna före jul, och vården är inte lika belastad som en följd av pandemin. Antal fall är dock fortfarande högt och det krävs enligt myndigheterna väldigt lite för att den positiva utvecklingen ska vända. Osäkerhet om spridningen av varianter av viruset och vilka konsekvenser det kan få gör att det inte är läge att slappna av.

Folkhälsomyndigheten har därefter anpassat sina rekommendationer för idrott och fritidsaktiviteter.

Aktualisering – övergripande

Regeringens uppmaning innebär att behovet av justeringar från tidigare beslut är begränsade. Sportlovet vecka åtta kan innebära att det redan höga trycket på kommunens områden för utomhusaktiviteter ökar ytterligare.

Den förhållandevis långa nedstängningen sedan 21 december av vissa verksamheter börjar också märkas. Starka önskemål om att möjliggöra simskolor för yngre barn, träffpunkter för äldre och tillgång på friluftsutrustning genom lån eller uthyrning är några exempel.

I ärendet förslås mot den bakgrunden justeringar utifrån en övergripande inriktning som innebär ett fortsatt tillgängliggörande som sker gradvis och som fokuserar på åtgärder som uppmuntrar utomhusaktiviteter. Den övergripande inriktningen har tagits fram i dialog med regionens smittskydd.

Nödvändig verksamhet, undantag och smittskyddsåtgärder

Med nödvändig verksamhet avses lagstadgad verksamhet som inte kan skjutas upp. Utifrån kommunens beslutade skyddsvärden har också verksamheter där ett längre

uppehåll kan innebära allvarliga risker ansetts vara helt nödvändiga. I bilaga 1 utvecklas vad som i ärendet har betraktats som nödvändig verksamhet.

I enlighet med regeringens rekommendation kommer organiserad verksamhet som riktar sig till barn och unga från gymnasieålder och yngre, vanligen födda 2002 eller senare, att i hög grad hållas tillgängligt både inomhus och utomhus.

Däremot rekommenderas att aktiviteter inomhus som förutsätter närvaro av till exempel vårdnadshavare fortsatt gör uppehåll eller bedrivs i annan form, med undantag för simskolor. Skälet är ökade risker för smitta och svårigheter att upprätthålla föreskrifter och allmänna råd i lokaler.

För all verksamhet som håller öppet gäller att den ska bedrivas med åtgärder och begränsningar för att begränsa smitta som följer av lagstiftning, allmänna råd, rekommendationer och i enlighet med riskanalys för verksamheten.

All verksamhet som enligt beslutet ska hållas öppen och som kräver fysisk närvaro av personal är att betrakta som nödvändig verksamhet och därmed arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån och som inte kan skjutas upp.

Åtgärder för att stimulera mer aktiviteter utomhus och för kommande sportlov

Långtidsprognoser pekar på goda förutsättningar för fortsatt vinterväder. För att stimulera och möjliggöra ökad aktivitet utomhus och för att möta det nuvarande kraftigt ökade besöksantalet i friluftsområden föreslås flera åtgärder. Åtgärderna syftar också till att förbereda för det kommande sportlovet vecka 8:

- bokningsbara anläggningar utomhus håller fortsatt öppet för alla åldersgrupper och är övrig tid tillgängliga för alla i största möjliga utsträckning
- uthyrning av utrustning i friluftsområden öppnar. Däremot håller verksamhet som reception och servering vid friluftsområden tillsvidare stängt.
- utbudet för att stimulera och underlätta aktiviteter utomhus utökas på lämpliga platser i parker och i friluftsområden. Det innebär till exempel skidspår, isytor, grillplatser och lektytor för barn.
- öppnande av Fritidsbanken och ett uppdrag att om möjligt tillgodose fler platser för lån och hyra av utrustning som skridskor, skidor och annan utrustning för utomhusaktiviteter. Åtgärden syftar till att möjliggöra för fler att prova på och att utöva aktiviteter utomhus. Fler platser för uthyrning syftar till enklare uthyrning i synnerhet under sportlovet i direkt anslutning till framför allt skridskoisar och skidspår.

Ett syfte är med att öka utbudet av platser för aktiviteter är att sprida ut utövare och minska risken för trängsel.

Lokaler, anläggningar och aktiviteter för idrott och annan fritid inomhus

Samtliga lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsaktiviteter inom- och utomhus föreslås hållas öppen för organiserade aktiviteter för barn och ungdomar födda 2002 och senare.

Elitidrott har undantagits av regeringen och kommer därför även fortsättningsvis att ha tillgång till kommunens lokaler och anläggningar liksom skolidrott för alla åldersgrupper.

Allaktivitetshuset Allis som drivs av kulturnämnden håller öppet för lagstadgad fritidsverksamhet, fritidsklubb och för bokade aktiviteter för barn och ungdomar födda 2002 och senare. All annan verksamhet på Allis håller fortsatt stängt.

Ungdomsverksamhet som fritidsgårdar, Kulturskolan, Naturskolan och Ungdomskulturhuset öppnar för verksamhet riktad till barn och ungdomar födda 2002 och senare. Lokaler för föreningars aktiviteter som riktar sig till den åldersgruppen hålls tillgängliga.

För bolagen gäller att lokalerna hålls tillgängliga för nya bokningar som riktar sig till barn och ungdomar födda 2002 och senare. Befintliga hyresavtal och motsvarande med föreningar fortsätter gälla även om de riktar sig till en bredare målgrupp.

Bibliotek, museer, scener och kulturhus

Samtliga museer, scener och kulturhus som drivs av kommunen föreslås hålla fortsatt stängt för allmänheten men är öppna för organiserad verksamhet riktad till barn och ungdomar födda 2002 och senare. Exempel på sådan verksamhet är Kultur- respektive Naturskolan som bedrivs i vissa museers lokaler.

Bibliotekslokaler har sedan 1 februari hållits öppna för begränsad service vilket fortsätter gälla. Delar av bibliotekens verksamhet upprätthålls också genom internetpunkter och utökade digitala alternativ. Internetpunkternas service förstärks genom personal från arbetsmarknadsförvaltningen

Kulturcentrum i Gottsunda, Stenhagen och Sävja föreslås hållas fortsatt stängda men används för av internetpunkter och för organiserad verksamhet riktad till barn och ungdomar födda 2002 och senare.

Öppen förskola

Kommunens öppna förskolor föreslås kunna öppna för verksamhet utomhus i den utsträckning förvaltningen finner lämpligt. Verksamhet inomhus håller fortsatt stängt. Möjligheten till digitalt alternativ kompenseras i viss mån.

Träffpunkter

Träffpunkterna riktade till äldre föreslås öppna för aktivitet utomhus. Verksamhet inomhus håller fortsatt stängt.

Träffpunkter kopplat till socialpsykiatri påverkas inte och håller fortsatt öppet. För målgruppen bedöms verksamheten vara helt nödvändig och en stängning skulle innebära allvarlig risk för liv och hälsa.

Arbetsmarknadsinsatser

Fritidsbankerna i Gottsunda och Gränby drivs i samarbete mellan Upplands idrottsförbund, Region Uppsala, SISU idrottsutbildarna och Uppsala kommun. Möjligheten att låna sport- och fritidsutrustning gratis bedöms kunna stimulera fler till utomhusaktiviteter. Insatser för att öppna bankerna och även inrätta tillfällig placering på fler platser under sportlovet bör därför vidtas.

All vuxenutbildning som kan ske på distans fortsätter liksom praktiska moment i utbildningen. Arbetsmarknadsinsatser föreslås i övrigt fortsatt hålla stängt.

Övriga åtgärder - Bolagen och samtliga nämnder

Bolag som till exempel Fyrishov AB och Uppsala konsert och kongress AB uppmanas att fortsatt hålla verksamhet och lokaler tillgängliga för organiserad aktiviteter som riktar sig till barn och unga födda 2002 och senare.

Fyrishov AB uppmanas även att möjliggöra för simskola även i de fall det kräver närvaro av vuxen. När simskolan drivs av annan än bolaget behövs nära dialog med berörd förening om förutsättningarna, bland annat regler om maxantal i anläggningens lokaler.

Arbetsgivaråtgärder

Vad gäller hemarbete föreslås fortsatt att alla anställda som har arbetat hemifrån någon gång under perioden fortsatt ska göra det helt och hållet. Arbetsuppgifter som inte kan utföras hemifrån ska skjutas upp. Myndighetsutövning och helt nödvändig verksamhet som måste utföras på arbetsplatsen är undantagen. Övrig närvaro ska godkännas av chef.

Varaktighet

Regeringen har i sin kommunikation aviserat att skärpningen gäller fortsatt till den 21 februari då regeringen kommer att meddela ev. förändringar. I ärendet förslås inget datum för restriktionerna. Istället föreslås fortsatt delegation till förvaltningschefer, som kan fatta nya beslut som föranleds av nationella rekommendationer och föreskrifter.

Ärendet bör omprövas av krisledningsnämnden i samband med att regeringen meddelar ev. förändringar i anslutning till den 21 februari.

Ekonomiska konsekvenser

Minskade intäkter, till exempel lokalhyror, hanteras inom respektive nämnd respektive bolag. Större avvikelser hanteras separat i särskild ordning och kan i vissa fall bli föremål för kompensation från bidrag och statligt stöd. Vissa åtgärder, som till exempel utökade insatser för utomhusaktiviteter, kommer sannolikt att föranleda avvikelser i budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 4 februari 2021
- Bilaga 1: Nödvändig verksamhet

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Bilaga 1: Nödvändig verksamhet i Uppsala kommun

Regeringen uppger att vad som avses med icke-nödvändig verksamhet avgör respektive region och kommun utifrån de egna behoven och förutsättningarna. Det är dock viktigt att idrotts-, fritids-, och kulturaktiviteter för barn och unga födda 2002 och senare, såväl utomhus som inomhus, undantas från regeringens vädjan att stänga ner verksamheter.

I utredningen som låg till grund för Uppsala kommuns krisledningsnämnds beslut den 21 december betraktas till exempel lagstadgad verksamhet som inte kan skjutas upp som helt nödvändig. Utifrån kommunens beslutade skyddsvärden har också verksamheter där ett längre uppehåll kan innebära allvarliga risker ansetts vara helt nödvändiga. Omedelbar fara för liv och hälsa eller skada på ekonomiska värden eller egendom är två av de värden som särskilt beaktats.

Exempel på lagstadgad verksamhet som inte kan skjutas upp är bland annat vård och omsorg, skola och skolbarnomsorg, barnomsorg, räddningstjänst, tillsyn över restriktioner på serveringsställen, delar av biblioteksverksamhet, utlämnande av handlingar på stadsarkivet och olika typer av försörjningsstöd och annat stöd till enskilda i utsatta situationer.

Verksamhet som kan innebära allvarliga risker vid längre uppehåll är till exempel förebyggande och stödjande insatser inom omsorgsnämndens och socialnämndens område. Det kan vara arbete med suicidprevention och insatser som ungdomsjourens arbete. Det är också frågor om fastighetsdrift och avfallshantering där längre uppehåll kan innebära risk för olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom. Till exempel föreslås därför inte att återvinningscentraler ska omfattas av stängning och inte heller att nödvändig fastighetsdrift, lokalvård och annat direkt verksamhetsstöd som behövs, ska göra uppehåll.

I enlighet med regeringens rekommendation kommer organiserad verksamhet som riktar sig till barn och unga födda 2005 eller senare att i hög grad hållas tillgängligt, när de kan genomföras på ett ur smittskyddssynpunkt säkert sätt. Däremot föreslås att verksamhet för barn som förutsätter närvaro av till exempel vårdnadshavare fortsatt gör uppehåll eller bedrivs i annan form.

För all verksamhet som håller öppet gäller att den ska bedrivas med åtgärder och begränsningar för att begränsa smitta som följer av lagstiftning, allmänna råd och rekommendationer som berör aktuell verksamhet samt i enlighet med riskanalys för verksamheten.

Definitionen ovan överensstämmer med den beskrivning som tagit fram av justister inom det regionala samarbetsorganet C-sam